

Üretici İle Pamuğun Arası Açıldı

Günnur BİNİCİ ALTINTAŞ

Beyaz altın dendiğinde tereddütsüz herkesin aklına pamuk gelmektedir.

Altın olarak nitelendirilecek kadar değer verdiğimiz bu ürün aynı zamanda üreticimizin bir o kadar başını ağrıttırıyor.

Üretici bir küs bir barışık yaşıyor pamukla olan aşkını.

Aslında sadece bizim üreticimizin yavuklusu değil pamuk.

Günümüzde dünyada 34 milyon Ha alanda üretim yapıldığı tahmin ediliyor.

Çin, ABD, Hindistan, Pakistan ve Bağımsız devletler topluluğu pamuk üretiminde söz sahibi olan ülkeler arasında başı çekmekte.

Türkiye bu sıralamada 7'nci durumda.

Verimlilikte ise sıralamada daha yukarılarda. Yaklaşık 1,5 kg/ha'lık pamuk verimi ile dünya sıralamasında 3'ncü durumda.

Üretim ve verimde üst sıralarda yer alan ülkemiz; ihracatta ancak 17'nci sıralarda bulunuyor.

Bu durumun nedeni; üretimin ülkemiz tekstil ve konfeksiyon sektörü ihtiyacını karşılamaya yönelmiş olmasından kaynaklanmaktadır.

Kaldı ki, artan pamuk ihtiyacının ülkemiz pamuk üretimi ile karşılanamaması üzerine Türkiye dünyada önemli pamuk ithalatçısı ülkeler arasına girmiştir.

Hatta 516 bin ton ile Çin'den sonra ikinci sırada yerini almıştır.

Çizelge:1
Ülkeler İtibariyle Dünya Pamuk İthalatında İlk Beş Ülke (Birim : 1000 Ton)

Ülkeler	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05 (*)	2005/06 (*)	Pay (%)	Sıralama 2003/04
Kıta Çin	98	682	1,929	1,600	1,850	26,5	1
Türkiye	648	493	516	470	507	7,1	2
Endonezya	460	500	470	478	488	6,5	3
Pakistan	191	186	390	257	423	5,4	4
Tayland	443	424	365	406	410	5,0	5

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası, 2004 İktisadi Raporu.

* Tahmin

Çizelge: 1'den de görüldüğü üzere; pamuk ithalatında Çin birinci sıradadır. İthalatta söz sahibi olan diğer ülkeler; Endonezya, Pakistan ve Taylan'dır.

Türkiye'nin ithalatında yaklaşık 317 bin ton ile ABD ilk, 83 bin ton ile Yunanistan ikinci sıradadır.

Bu iki ülkenin ithalatımızdaki payı yaklaşık % 78 seviyesindedir.

Suriye ve Türkmenistan diğer önemli ülkeler durumundadır.

Ülkemizde pamuk, Ege, Güneydoğu Anadolu, Çukurova ve Antalya bölgelerinde üretilmektedir.

Çizelge:2
Bölgeler İtibariyle Türkiye Lif Pamuk Üretimi (Birim: Ton)

Sezon	Ege	G. Doğu Anadolu	Çukurova	Antalya	Türkiye
2000/01	286.321	426.816	152.743	14.060	879.940
2001/02	269.221	421.411	217.629	11.400	919.661
2002/03	304.811	453.944	212.158	12.160	983.073
2003/04	265.900	443.928	196.233	12.400	918.461
2004/05*	254.361	468.417	191.743	13.600	928.121
Son beş yılıda değ. oranları	-11,2	9,7	25,5	-3,3	5,5

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası, 2004 İktisadi Raporu.

* Tahmin

Türkiye'de lif pamuk üretiminin 2004/2005 sezonunda 928 bin ton seviyesinde gerçekleşeceği ve 2000/2001 sezonuna göre yaklaşık % 6 oranında arttığı tahmin edilmektedir.

Ülkemiz lif pamuk üretimi az da olsa artarken bölgemiz pamuk üretimi azalmaktadır.

Söz konusu dönem itibariyle üretimde azalış % 11 seviyesindedir.

Ancak, pamuk üretiminde gerçek tablonun ortaya konabilmesi açısından ekim alanlarındaki gelişmeye de bakmanın isabetli olduğu düşüncesindeyiz.

Çünkü; üretim miktarı artıyorsa da ülkemiz pamuk ekim alanları daralmaktadır. Üretim miktarındaki artış; verim artışından kaynaklanmaktadır.

Çizelge:3
Bölgeler İtibariyle Türkiye Pamuk Ekim Alanları (Birim: Bin Ha)

Sezon	Ege	G. Doğu Anadolu	Çukurova	Antalya	Türkiye
2000/01	208	317	116	13	654
2001/02	236	298	152	11	697
2002/03	224	319	141	9	693
2003/04	203	300	126	8	637
2004/05*	176	321,5	131	8,5	637
Son beş yılda değ. oranları	-15,4	1,4	12,9	-34,6	-2,6

Kaynak: İzmir Ticaret Borsası, 2004 İktisadi Raporu.

* Tahmin

Türkiye’de pamuk ekim alanları son 5 yılda yaklaşık % 3 azalmıştır. Bu azalış Ege Bölgesinde % 15, Antalya bölgesinde de % 35 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Ancak, Antalya bölgesinin ülkemiz pamuk alanları içinde % 1’lik paya sahip olduğu göz önüne alındığında Ege Bölgesindeki azalış ön plana çıkmaktadır.

Dünya çapında kalitesi ile bilinen Bölgemiz pamuk alanları daralmakta, üreticimiz, alternatif ürünlere yönelmektedir.

Kaldı ki Bölgemize yönelik uzaktan algılama yöntemi ile yapılan rekolte çalışmaları da pamuk üretiminden kaçışın devam ettiğini göstermektedir.

Çalışmada; 2005/2006 sezonunda geçen sezona göre ekim alanlarının % 18.48 (32524 ha) azalarak 143 512 ha olduğu tespit edilmiştir.

Rakamlardan da anlaşıldığı gibi pamuk; stratejik bir ürün olmasına karşın üretici için de her geçen gün sorunlu hale gelen bir ürün.

Pamuk tüketimde talep artışı ve üretiminde prim ile desteklenmesine rağmen durum değişmiyor.

Girdi maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle üretim maliyetlerimiz diğer ülkelerden fazla.

Geçtiğimiz yıllarda uygulanan prim sistemi; bölgelerarası kütlü pamuk naklini önemli ölçüde ortadan kaldırmıştır. Bölgelerarası pamuk nakli önlenmediği sürece Bölgemiz pamuğuna karışan diğer bölge pamukları nedeniyle kalite kayıplarımız tekrar gündeme gelecektir.

Pamuğa verilen primin, pamuk üretimini teşvik ederken aynı zamanda tekstil ve konfeksiyon sektörlerimize uluslararası piyasalarda rekabet avantajı sağladığı da göz ardı edilmemelidir.

Sorunların aşılması için;

- Pamuğa prim uygulamasına devam edilmelidir. Prim sistemi kanunla düzenlenmeli ve verilecek miktar ekim yapılmadan önce açıklanmalıdır.
- Üretimin arttırılması için prime ek olarak üreticiye ilaç, gübre, ambalaj vb. destek sağlanmalıdır.
- Pamuğun ilk toplamadan çırçırıcıya ulaşıncaya kadar geçen sürede naylon çuval ve naylon ipin kullanılmaması sağlanmalıdır.
- Kontaminasyonun önlenmesine yönelik çıkarılan “Kütlü Pamukların Kirlenmesinin Önlenmesi İçin Alınacak Tedbirlere Dair Bakanlar Kurulu Kararı” hassasiyetle uygulanmalıdır.
- Makineli ziraata geçilmesi teşvik edilmelidir.
- Ulusal Pamuk Konseyine işlerlik kazandırılmalıdır.
- Sentetik lifli malzemelerin (yabancı maddelerin) çırçırılama döneminde pamuğa karışması önlenmelidir.
- Bölgelerarası çığitli pamuk nakli önlenmeli, bölgelerarası çığitli pamuk nakliyatı gerçekleştirilen araçlara en az 1 yıl trafikten men cezası verilmelidir.

Aksi takdirde üretici pamuk ekmekten vazgeçecek, ithalatımız artacaktır.